

Quê Hương

Đình Hữu Dậu

Khi còn tóc để chỏm, ê a bài tập đọc quê hương trong sách Quốc văn giáo khoa thư, tôi chưa hiểu được vì sao có người con xa quê, khi tóc đã điểm bạc sau nhiều năm lưu lạc giang hồ mới trở về nơi quê cha đất tổ đã ôm cây cau già mà khóc vì xúc động.

Ra đi và lớn lên trong bao biến động của cuộc đời, dần dần tôi mới hiểu vì sao mảnh đất này, nơi chôn nhau cắt rốn, nơi đã nuôi nấng ấp ủ mình bao năm lại có sức mạnh diệu kỳ thu hút nỗi nhớ nhung khi sống xa quê đến thế. Có lẽ không phải vì con tim ngây thơ trong trắng của tôi khi bước vào tuổi thiếu niên đã bất chợt rung lên tha thiết trước đôi mắt bồ câu đen láy hạt huyền và chút lúm đồng tiền của ai đó để rồi từ đấy cứ mỗi độ năng Xuân trở về trên những nhánh xoan thì lại tím biếc lên màu của kỷ niệm thuở ban đầu ấy.

Hình ảnh Mẹ, thân cò lặn lội nắng mưa trên cánh đồng lạnh buốt và thăm thẳm của cuộc đời, dáng mẹ cứ ngày một còng xuống dưới sức nặng của thời gian để cho chúng tôi cứ ngày một lớn khôn thêm.

Mái nhà tranh thân yêu bao dung như lòng Mẹ, đã gắn bó, đã chở che tôi suốt bao nhiêu năm tháng. Mỗi sớm tinh sương khi trời còn đang tối đen thì đằng đông, bên trên ngọn tre xanh bỗng dần ửng hồng lên màu cánh sen như má người con gái đến tuổi dậy thì, lúc ấy việc chuẩn bị đi làm đồng, làm nương của người thân lại rộn rịp hẳn lên. Lúc hoàng hôn buông xuống thì ngọn khói lam chiều mỏng mảnh thơm thơm lại ve vuốt uốn quanh mái nhà tranh ấy.

Mảnh vườn trước sân có mấy cây lưu niên và cả những cây linh tinh nhưng lại có bao nhiêu kỷ niệm với những chú chuồn chuồn bé bỏng suốt những năm tháng của tuổi thần tiên. Cây vối cổ thụ xum xuê, mỗi lần đi đâu về lại những chiếc lá non xanh dịu dàng như những bàn tay bé xíu vẫy mời tôi chèo lên chơi với chúng. Chao ôi, những người bạn bé bỏng hiền dịu ấy của tôi!

Con sông Ngân thơ mộng ven làng xanh trong như dải lụa vẫn mềm mại chảy bên đền Mẫu Lê Chân về xuôi, soi bóng hàng tre xanh và dãy núi lam tím mà mỗi chiều hè tôi thường lặn hụp cùng bạn bè đồng trang lứa. Nước sông mát rượi âu yếm vuốt ve như bàn tay Mẹ tắm cho thuở ấu thơ. Bên sông, nơi cập những con thuyền nan mỏng mảnh mà bền chắc lại tấp nập đông vui những buổi chiều tà.

Mấy cây Lộc Vừng, Lộc Sáp ven bờ cứ mỗi độ xuân sang lại khoác lên mình tấm áo lụa nâu non như màu áo cô thôn nữ dịu dàng được bác thợ may khéo tay làm nổi bật những đường cong tuyệt mỹ mà tạo hóa đã phú cho! Những mầm lộc ấy dân làng thường hái về ăn với mắm tép đồng, có hương vị ngon ngọt rất quê hương không thể quên được. Trên nương có bao nhiêu là bụi sim đầy quả tím chín mọng khi hè về, và những quả canh châu chua ngọt cứ mỗi chiều đông lạnh giá lại nhuộm tím cả đôi môi hay cười của cô bạn gái.

Dòng suối trong vắt ven rừng chảy bên cội đa già rợp tán lá xanh giữa trưa hè nóng nực làm dịu đi cái nắng như đổ lửa ngoài kia. Tiếng chim đầu đàn cứ từng giọt, từng giọt trong veo buông vào không gian yên tĩnh mệnh mang như muốn ru ta vào giấc ngủ êm đềm.

Và, làng tôi trông xa như con thuyền rồng đang mải mê lướt sóng trên biển lúa xanh thì con gái. Chiều chiều từng đàn cò trắng như bông chở đầy nắng vàng hoàng hôn lại bay về rắc trắng những ngọn tre xanh. Tiếng cò gọi nhau họp đàn làm xao động cả không gian thanh bình.

Ngọn núi Đồng Mạ hùng vĩ cao gần năm trăm mét đứng sừng sững bên kia sông như chàng trai canh giữ cho sự bình yên những mái nhà dưới làng. Ấy thế mà vào những sáng mùa xuân ẩm ướt khi trời đã quang quẻ thì trên lưng núi sương sớm vẫn còn bao phủ một làn mỏng nhẹ như chiếc khăn voan trắng tinh khôi khoác hờ trên vai người thiếu nữ kiều diễm. Mỗi khi chiều buông ngọn núi dần tím sẫm lại, từng đàn sáo đen chân vàng ríu rít bay qua làng về tổ. Tiếng chuông thu không ngân nga, ngân nga... trong gió như gọi nhớ về những kỷ ức xa xôi. Đàn trâu đen bóng no căng lội dọc sông về làng, trên lưng là toán mục đồng dong thừng đứng mồm hát ngêu ngao. Hình đoàn người và vật nổi bật trên nền trời tây vàng rực trông huyền bí như đoàn quân vua Đinh thuở ấu thơ, như thực như mơ.

Rồi chiến tranh tràn tới, ngôi nhà, vườn cây... không còn nữa. Bao người thân đã đi xa. Tất cả chỉ còn là những kỷ niệm xa vời, như khói sương lãng đãng nơi chân trời bàng bạc... nhưng dù mấy chục năm đã qua tôi vẫn không quên được những hình ảnh thân thương ấy. Và tôi đã dần hiểu vì sao mỗi khi nghĩ về quê hương tôi lại bồi hồi xao xuyến nhớ về những kỷ niệm xa xăm, một nỗi nhớ nhung da diết khôn nguôi.